

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

6 gener de 1936
Barcelona

La unió fa la força
i la força dona la
victòria

Segona època. Any IV, núm. 72

Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

Davant la dissolució de les Corts i la convocatòria electoral

la rambla, diari

En transformar-se LA RAMBLA en diari, edició del vespre, ens creiem en el deure d'acomiar-nos com a setmanari dels estimats lectors que durant cinc anys i escaig ens han afavorit amb llur simpatia i llur confiança. El nostre acomiadament, però, és relatiu. És, simplement, un «a reveure». Dijous, dia 9, començarà una nova època i aspirarem, lluny de perdre els vells afectes, conquerir-ne de nous.

Deixeu-nos, en aquest moment de transició, parlar una mica de nosaltres, tot recordant el passat. Deixeu-nos recordar aquell setma-

nari esportiu que es titulava «La nau dels esports», el primer número del qual aparegué el dia 7 d'octubre de 1929. Pocs mesos després, el febrer de l'any 1930, «La nau dels esports», setmanari esportiu, esdevingué LA RAMBLA, setmanari d'esport i ciutadania. Eren hores d'intensa emoció política i la transformació de «La nau dels esports» en LA RAMBLA era una exigència patriòtica. El públic català ens acollí amb veritable entusiasme. Era el temps de la dictadura Berenguer i al cap de poques setmanes de vida, LA RAMBLA, que sortia a multa

per número, fou suspesa per ordre de l'autoritat. Nosaltres, que mai no hem transigit amb determinades coses ni amb determinades persones, no transigirem tampoc en aquella ocasió, i LA RAMBLA esdevingué «la rambla de Catalunya».

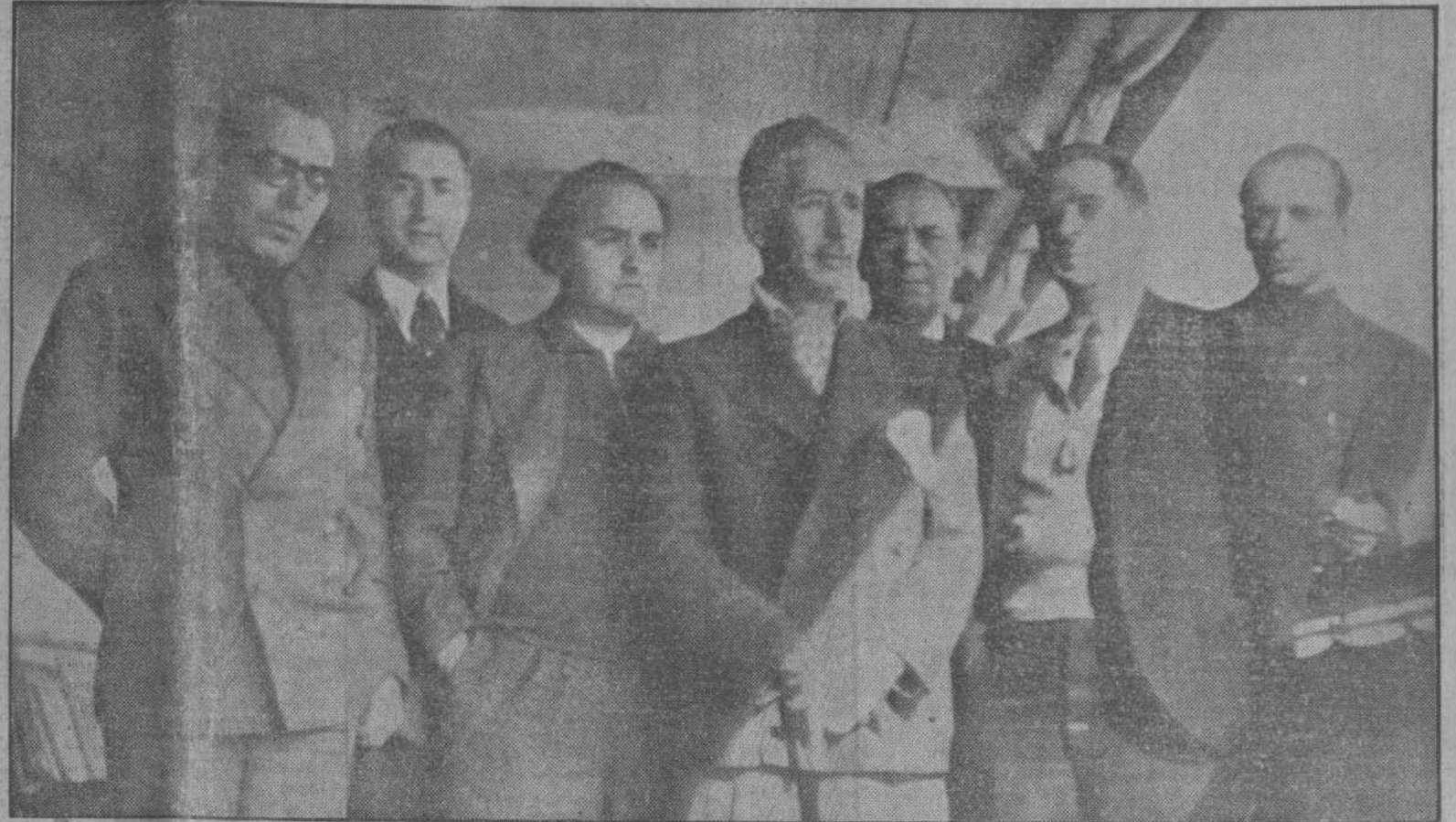
Sota aquest nom, realitzàrem la campanya pro-amnistia dels presos de Garraf, seguida amb formidable interès i coronada amb l'èxit més esclatant; els presidaris tornaren; ferem també la campanya pro-Macià, en aquells moments exiliat i perseguit aferrissadament. Macià tornà a Catalunya. Prestàrem el nostre suport a les eleccions del 12 d'abril del 1931 — que portaren la República — i enderrocada la monarquia amb els seus dictadors, instaurat el nou règim, «la rambla de Catalunya» — nom circumstancial — desaparegué després d'una vida gloriosa, per deixar que tornés a sortir LA RAMBLA.

Aleshores fou l'època de les Constituents, de la campanya pro-Estatut, de la naixença de Catalunya a l'autonomia. Més tard la defensa aferrissada en jornades memorables de la llei de Contractes de conreu...

El bienni de les dretes suspengué altra vegada LA RAMBLA. Tornà a sortir «la rambla de Catalunya», i avui, a l'hora de transformar el setmanari en diari, «la rambla de Catalunya» torna a deixar el pas lliure a LA RAMBLA.

Cinc anys i escaig de lluita que recordem no pas per vanitat, sinó per a dir quina serà l'executòria del diari catalanista de les esquerres que sortirà dijous vinent. La nostra actuació ha estat i és una línia recta. També ho serà. Per l'ideal catalanista i esquerrista hem seguit sempre un camí dret, sense cedir, sense claudicar.

La transformació de LA RAMBLA en diari era una idea de temps cobejada per nosaltres. Coneixedors, però, de la nostra responsabilitat, no volíem llançar-nos a la nova modalitat de lli-

7 de gener de 1935. A les 2'55 de la matinada, els membres del Govern de la Generalitat senyors Lluhi, Comorera, Esteve, Mestres, Gassol i el President, Lluís Companys, foren traslladats a la presó de Madrid després de tres mesos de reclusió al vaixell «Uruguay», ancorat al nostre port.

Demà farà un any. Lluís Companys, Joan Comorera i Joan Lluhi i Vallescà, sofreixen condemna al presidi de Puerto de Santa Maria; Ventura Gassol, Pere Mestres, Martí Esteve i Martí Barrera (aquest darrer aleshores hospitalitzat i traslladat més tard a Madrid) sofreixen la condemna, al presidi de Cartagena. El Tribunal de Garanties els condemnà a trenta anys de reclusió.

En aquest primer aniversari, trametem la nostra més cordial salutació als empresonats il·lustres i, amb ells, a tots els que per causes semblants sofreixen privació de llibertat en aquell i altres establiments penitenciaris. Esperem que l'any que comença ens veurà fondre'ns en fraternal abraçada de llibertat tots plegats.

ta periodística sense comptar amb les garanties necessàries per tal de fer honor a la nostra història i per tal de correspondre dignament a la col·laboració i a l'escalf dels nostres amics lectors.

Avui, aquells bells projectes esdevenen realitat. A partir del dijous, dia 9, LA RAMBLA, diari catalanista de les esquerres (edició del vespre), no sotmés a cap disciplina específica de partit ni de grup, sortirà al carrer. Així com fou una exigència la transformació de «La nau dels esports», en LA RAMBLA, considerem també com a tal la transformació del setmanari en diari.

Per servir Catalunya, per servir la República, per servir els ideals esquerristes, LA RAMBLA surt al carrer, a partir del dia 9, cada dia.

Fins ara han promès llur col·laboració amb articles polítics a LA RAMBLA, diari, els escriptors següents:

Isaac Abeytúa
Jaume Aiguader
Claudi Ametlla
Luis Araquistain

Lluís Almamí i Baudina
Manuel Azaña
Martí Barrera
Epifani Bellí
Domènec de Bellmunt
Vicenç Bernades
Lluís Capdevila
Joan Casanoves
Pere Cavallé
Joan Comorera
Lluís Companys
Pere Coromines
Marcellí Domingo
Carles Esplà
Martí Esteve
Enric J. Ferrer
Pere Foix
Ventura Gassol
Emili Granier-Barrera
Luis Jiménez de Asúa
Ramon Jover
Juli Just
Joaquim Maurín
Arturo Menéndez
Pere Mestres
J. Pastor Williams
Joan Peiró
Angel Pestaña
Carles Pi i Sunyer
J. Puig-Pujades
Josep Quera
Enrique R. Ramos
F. Rossell i Montaner
A. Rovira i Virgili
Miquel Santaló
Ramon J. Sender
Jaume Serra Hunter

Brauli Solsona
J. Sunyol i Garriga
J. Tomàs i Piera
J. Ventalló
Antoni Vilalta i Vidal
Josep Xirau
Julián Zugazagoitia

Confiem que en el primer número de LA RAMBLA podrem publicar la llista completa dels col·laboradors polítics, i a més a més, la dels purament literaris.

La pacificació no és possible mentre hi hagi trenta mil presos a les presons del territori de la República.

Contestant les diverses consultes rebudes dels nostres volguts Corresponsals i lectors de tot Catalunya, ens plau fer avinent a tots que, com sigui que LA RAMBLA publicarà un número extraordinari, cada dilluns, seguirem enviant a tots els Corresponsals paquets d'aquest número extraordinari en la forma acostumada, i als subscriptors actual, igualment.

La modificació única consistirà en el preu de venda, que serà de 15 cèntims, com els números diaris, i no de 20 cèntims, com valia el setmanari.

Les coses que passen

Lerroux qualifica de «forajidos» els republicans del 6 d'octubre

El senyor Lerroux, el de l'estraperlo i l'afer Tayá, qualifica de «forajidos» els republicans del 6 d'octubre. Llegiu-ho. Ho ha dit el dia 22 en el seu discurs als diputats lerrouxistes, text de «El Debate». Diu: «Lo que ocurrió en Asturias fué una insurrección anárquica, pequeña muestra de lo que puede suceder si no estuvieran atentas y despiertas todas las fuerzas sociales para impedir que de nuevo los forajidos, los que no reparan en medios, por criminales que sean, para hacer triunfar, más que su idea, sus apetitos o sus ambiciones personales, lleguen a extremos que aquí, casi en el incógnito, yo no quiero calificar.»

El senyor Lerroux, al qual no es coneixen mitjans de vida, parla d'«apetitos»!

Què hi diu la guàrdia civil?

DIJOURS VINENT, DIA 9 DE GENER, SORTIRÀ
LA RAMBLA
DIARI CATALANISTA DE LES ESQUERRES
(edició del vespre)

AMNISTIA I ESTATUT: HEUS ACÍ ELS VOTS D'ORDRE

Del que va a ocupar-se la Comissió permanent

La Constitució i els seus nous defensors

per CARLES ESPLA

A ningú no se li haurà escapat la comicitat d'aquell espectacle grotesc que ofereixen els monarques, convertits en zelosos defensors de la Constitució. Juntament amb ells, els cedistes representen la tragicomèdia de demanar respecte per a aquesta mateixa Constitució, que ells han vulnerat en tot moment i la revisió de la qual és la finalitat exclusiva de la seva acció política. Alfonsina i carlistes han tractat de derivar vers un problema de responsabilitats penals, per infracció de la llei fonamental de l'Estat republicà, el que és exclusivament un plet polític. Des d'aquest punt de vista no pot interessar-nos els d'apagat legal amb què aquests elements vesteixen la seva proposició acusadora contra el Govern. Força. Hem acusat en tot moment, amb despit de sensibilitat, els greuges inferits a la Constitució de la República perquè romanguessin ara indiferents davant qualsevol altra agressió, per lleu que fos. Però, per aquest punt de vista, el nostre zel constitucionalista, no pot inspirar-nos el cas que ens ocupa cap inquietud ni el més lleu esglai. Ens resistim, tanmateix, a adoptar davant la Constitució una actitud de narcisisme interpretatiu, disposats a alambinar el valor escrit dels vots. La nostra interpretació constitucional cerca directament la seva font doctrinal, l'esperit que li infundí vida en les Constitucions. I amb aquest criteri considerem que la prorruga dels pressupostos per decret i la suspensió de sessions parlamentàries també per decret són perfectament constitucionals. El primer extrem és discutible, però hi ha autoritats eminentes en Dret constitucional que consideren legal no solament la prorruga pressupostària per decret, ans també la prorruga automàtica, sense disposició especial, quan, arribat al 31 de desembre, les Corts no hagin aprovat nos Pressupost. Ens referim a la prorruga durant el primer any.

Respecte a la suspensió de sessions, tota la confusió neix de què els diputats de les Constitucions no previndrem el cas que ara es planteja i del qual no tenim cap culpa, car no s'hauria arribat a aquesta situació d'haver-se completat sempre estrictament la Llei d'Esperit de la Constitució i s'hauria atorgat ja temps el consell republicà de dissoldre aquestes

Corts antirepublicanes. Però, amb independència del succeït actual, és indubtable que, un cop transcorreguts els dos períodes assenyalats en la Constitució per a les tasques parlamentàries, poden suspendre's aquestes per decret. Qualsevol que sigui l'informe de la Secretaria tècnica de la Cambra, el cert és que totes les Constitucions parlamentàries reservaven aquesta facultat al Poder executiu. Per a sostenir la tesi contrària es parteix d'un error de doctrina, i és el de considerar que la Constitució imposa a les Corts el deure d'estar obertes durant determinats períodes, quan, ben al contrari, l'obligació de tenir-les obertes, d'estar sotmeses a la seva fiscalització i de tenir en funcionament l'organisme legislatiu a qui se li imposa és al Govern. Amb això hem volgut posar fi a la praxista del "cerrolozo" que permetia als Governadors monàrquics tenir tancades les Corts per temps indefinits, escapant a l'ur crítica i fiscalització. Els diputats de les Constitucions imposarem als Governadors republicans el deure de tenir obertes les Corts durant cinc mesos a l'any: tres mesos a partir del primer de febrer i dos mesos a partir del primer d'octubre. Ens referim a l'any natural que comença l'1 de gener. En les dates assenyalades per les Constitucions, les Corts es reuniran sense necessitat de convocació. I el Govern ha de comparèixer davant el Parlament sense cap excusa durant aquests cinc mesos. Comprehensem, tanmateix, que la inflexibilitat d'aquest mandat podria crear situacions difícils a un Govern, davant circumstàncies greus que requereixin el tancament momentani del Parlament, i salvarem la dificultat en aquests termes: durant el primer període, es podrà suspendre les sessions per un mes, i durant el segon per quinze dies, el màxim, però sense poder eludir el deure de tenir obertes les Corts tres mesos en el primer i dos en el segon. És clar que un cop transcorreguts aquests terminis les Corts podran ésser tancades. Quedava completada l'obligació de legislar amb elles i de sotmetre's a la seva vigilància política. Qualsevol que sigui la resolució, més o menys defectuosa del text on es recullen aquestes propostes de les Constitucions, aquest fou el veritable mecanisme establert per la Constitució republicana per a regular

Després del fracàs

Amb el carnet electoral no es podrà votar

per L. AYMAMI i BAUDINA

"Acaben de sentir una selecció de "Gigantes y cabezudos" per l'orquestra de l'Estació. A continuació escoltarà uns mots sobre el carnet electoral."

"Els nostres lectors aficionats a la ràdio i els qui, sense ésser tals, que se'n diu "aficionados", la senten, encara que no l'escoltin amb una atenció excessiva, a l'hora de dinar i a l'hora de sopar, recordaran haver sentit més d'una i més de dues vegades cada dia, durant una llarga temporada, les paraules que encapçalaven aquestes línies. I després de l'anunci del locutor, un instant de silenci i de seguit, una veu voluminosa, greu, que engegava el disc:

"Ciudadà! Ja tens el carnet electoral? — Sense carnet electoral no es podrà votar. — Si no volem que us presentin el vot, demaneu de seguida el vostre carnet electoral. — El carnet electoral és una garantia. — Sense carnet electoral no podrà votar."

Aquestes darreres paraules — "no podrà votar" — eren pronunciades amb un to més greu que les anteriors, lentament, perquè els radio-aficionados s'h'hi fixessin bé i s'adonessin del terrible perill que corrien si no treien el carnet.

Això, a l'hora del dinar. A mitja tarda. A l'hora del sopar. A mitja nit...

"Ciudadà, ja tens el carnet electoral? — Sense carnet electoral no es podrà votar!"

Al cap d'uns quants dies de repetir la cançó, la veu misteriosa remarcava:

"Queden només deu dies! Demaneu pressa si no voleu perdre el vot. Aneu demanant ja les oficines del carnet electoral i demaneu-lo!"

I el to final, imprescindible: "Sense carnet electoral no es podrà votar."

En l'entremig, el senyor Jover i Nonell, conseller gestor de Governació, el "Banteraire" de "La Veu", els governadors generals que desfilaven cada vuit dies, els llicenciats de cinemes i les gaselles oficioses de la Generalitat gestora no paraven de "despatxar" carnets: trenta mil, cinquanta mil, setanta mil, cent mil, cent cinquanta mil, dos milions...

Però a les balnearies instal·lades en diversos llocs de la ciutat, s'h'hi feien diverses coses: els empleats llogats per despatxar carnets, es passaven el dia badallant; les pancartes que havien de cridar l'atenció dels ciutadans s'es-

filagarsaven i passaven despercebudes...

I la veu de la ràdio, que ja havia esdevingut un substitutiu del "Miliú", repetia sense treva: "Queden només vuit dies... en queden set... en queden tres... demà s'acaba..."

I, efectivament, es va acabar. Esgotats tots els terminis concedits per a ésser adquirits, el carnet electoral ha passat a millor vida.

El senyor Escalas, governador general interí en funcions de President de la Generalitat gestora, li cantava les absoltes l'altre dia:

"Per votar no caldrà el carnet electoral."

"Ciudadà! Ja tens el carnet electoral? — Sense carnet electoral no es podrà votar."

Que no caldrà ho sabem per en-davant els centenars de milers de ciutadans que no l'hem tret. Però no en tenim prou d'això. Ens inspira tanta confiança aquest famós carnet que haurà costat a la ciutat cinquanta i seixanta mil duros, que des d'ara hem d'advertir als ciutadans — sense fer ús de la ràdio — que el carnet electoral no tan solament no caldrà necessàriament, sinó que serà inútil i entorpidor.

Voleu una raó, entre mil, de per què era natural que el carnet no servís? Doncs perquè el termini d'extinció de la veu acabat el 20 de desembre, i en canvi el termini per a fer-se inscriure en el cens no s'acaba fins al 9 de gener. I aquests que hi seran inscrites, haurien tingut dret a votar, encara que no haguessin tingut carnet.

Els partits d'esquerra no podran acceptar com a document d'identitat o garantia aquesta cartolina facilitada en circumstàncies anormals i sense exigir cap mena de document, i els seus interventors es veuran en el cas d'haver d'exigir altres proves d'identificació a tots aquells electors que exhibeixin el carnet electoral:

"—Teniu carnet electoral?"

"—Sí, senyor. Mireu."

"—Ah, sí? Doncs porteu la cèdula, el rebut del lloguer, la fe de naixement i la partida de defunció del vostre avi..."

Per què? Perquè s'h'an comprovat una sèrie d'inexactituds que resten virtuosament tota s'afecta al document pseudo-identificador. Sabem, per exemple, d'una persona que té 33 anys, l'edat del qual, segons el carnet electoral que li ha estat facilitat és de 83; sabem d'una senyoreta fadrina, el carnet electoral de la

qual — amb gran disgust de la interessada — diu que és casada; sabem d'un senyor que és casat; sabem d'un matrimoni — casat fa vint-i-cinc anys — que es troben amb el carnet electoral, el carnet de votació, un col·legi i la muller en un altre, cosa evidentment impossible, vivint en un mateix domicili. Hi ha, encara els casos d'aquells "hermanitos del Sagrat Cor" que tenen amb el cens d'ara dos o tres vots — en parlàvem la setmana passada i en tornem a parlar avui — i ara deuen tenir, és clar, dos o tres carnets...

Per què seguir?

El poble no s'equivoqui mai. De bon punt rebutja aquest carnet — que no ofereix cap garantia atenció l'estat actual del país i la situació de les organitzacions polítiques d'esquerra — i el carnet "sense el qual no podrà votar" ha estat desmentit pels mateixos que el van parir en un moment d'inspiració... econòmicament dolorós per a la Hisenda pública.

"Ja no caldrà el carnet...", ha dit el Governador general, independent de la Lliga. Com deu haver estat el fracàs, que hagin pres aquesta resolució!

No caldrà el carnet. Bé, ni caldrà ni servirà — afegim-hi — per a altra cosa que per a complicar l'existència als possessors incautes que l'hibeixin, perquè en bona lògica, els interventors dels partits que no han participat en la seva confecció han de dubtar de l'autenticitat de tots els electors possessors de carnet. I això significa...

Nosaltres, però, som gent amb conducta. Sabem agrair les bones intencions d'aquells que ens volen protegir, i ara que ha arribat la nostra, advertim:

"Ciudadà, si vols votar tranquil, si no vols que et maregin, si no vols inspirar desconfiança, si realment el vot que vas a disposar és el teu, prescindix del carnet electoral; si el tens, amaga'l, no l'ensenyis; la broma ens costa cinquanta o seixanta mil duros als barcelonins, però fes el cor fort, posa el carnet en un març i penjat!"

I pensa, sobretot, que la teva quitxalla podrà dinar i podrà sopar sense por d'aquella veu de "papu" que amenacava cada dia — "Ciudadà, ja tens el carnet electoral?" — entre una selecció de "Gigantes y cabezudos" i un espectacle de "Maria de la O".

qual — amb gran disgust de la interessada — diu que és casada; sabem d'un senyor que és casat; sabem d'un matrimoni — casat fa vint-i-cinc anys — que es troben amb el carnet electoral, el carnet de votació, un col·legi i la muller en un altre, cosa evidentment impossible, vivint en un mateix domicili. Hi ha, encara els casos d'aquells "hermanitos del Sagrat Cor" que tenen amb el cens d'ara dos o tres vots — en parlàvem la setmana passada i en tornem a parlar avui — i ara deuen tenir, és clar, dos o tres carnets...

Per què seguir?

El poble no s'equivoqui mai. De bon punt rebutja aquest carnet — que no ofereix cap garantia atenció l'estat actual del país i la situació de les organitzacions polítiques d'esquerra — i el carnet "sense el qual no podrà votar" ha estat desmentit pels mateixos que el van parir en un moment d'inspiració... econòmicament dolorós per a la Hisenda pública.

"Ja no caldrà el carnet...", ha dit el Governador general, independent de la Lliga. Com deu haver estat el fracàs, que hagin pres aquesta resolució!

No caldrà el carnet. Bé, ni caldrà ni servirà — afegim-hi — per a altra cosa que per a complicar l'existència als possessors incautes que l'hibeixin, perquè en bona lògica, els interventors dels partits que no han participat en la seva confecció han de dubtar de l'autenticitat de tots els electors possessors de carnet. I això significa...

Nosaltres, però, som gent amb conducta. Sabem agrair les bones intencions d'aquells que ens volen protegir, i ara que ha arribat la nostra, advertim:

"Ciudadà, si vols votar tranquil, si no vols que et maregin, si no vols inspirar desconfiança, si realment el vot que vas a disposar és el teu, prescindix del carnet electoral; si el tens, amaga'l, no l'ensenyis; la broma ens costa cinquanta o seixanta mil duros als barcelonins, però fes el cor fort, posa el carnet en un març i penjat!"

I pensa, sobretot, que la teva quitxalla podrà dinar i podrà sopar sense por d'aquella veu de "papu" que amenacava cada dia — "Ciudadà, ja tens el carnet electoral?" — entre una selecció de "Gigantes y cabezudos" i un espectacle de "Maria de la O".

qual — amb gran disgust de la interessada — diu que és casada; sabem d'un senyor que és casat; sabem d'un matrimoni — casat fa vint-i-cinc anys — que es troben amb el carnet electoral, el carnet de votació, un col·legi i la muller en un altre, cosa evidentment impossible, vivint en un mateix domicili. Hi ha, encara els casos d'aquells "hermanitos del Sagrat Cor" que tenen amb el cens d'ara dos o tres vots — en parlàvem la setmana passada i en tornem a parlar avui — i ara deuen tenir, és clar, dos o tres carnets...

Per què seguir?

El poble no s'equivoqui mai. De bon punt rebutja aquest carnet — que no ofereix cap garantia atenció l'estat actual del país i la situació de les organitzacions polítiques d'esquerra — i el carnet "sense el qual no podrà votar" ha estat desmentit pels mateixos que el van parir en un moment d'inspiració... econòmicament dolorós per a la Hisenda pública.

"Ja no caldrà el carnet...", ha dit el Governador general, independent de la Lliga. Com deu haver estat el fracàs, que hagin pres aquesta resolució!

No caldrà el carnet. Bé, ni caldrà ni servirà — afegim-hi — per a altra cosa que per a complicar l'existència als possessors incautes que l'hibeixin, perquè en bona lògica, els interventors dels partits que no han participat en la seva confecció han de dubtar de l'autenticitat de tots els electors possessors de carnet. I això significa...

Nosaltres, però, som gent amb conducta. Sabem agrair les bones intencions d'aquells que ens volen protegir, i ara que ha arribat la nostra, advertim:

"Ciudadà, si vols votar tranquil, si no vols que et maregin, si no vols inspirar desconfiança, si realment el vot que vas a disposar és el teu, prescindix del carnet electoral; si el tens, amaga'l, no l'ensenyis; la broma ens costa cinquanta o seixanta mil duros als barcelonins, però fes el cor fort, posa el carnet en un març i penjat!"

I pensa, sobretot, que la teva quitxalla podrà dinar i podrà sopar sense por d'aquella veu de "papu" que amenacava cada dia — "Ciudadà, ja tens el carnet electoral?" — entre una selecció de "Gigantes y cabezudos" i un espectacle de "Maria de la O".

qual — amb gran disgust de la interessada — diu que és casada; sabem d'un senyor que és casat; sabem d'un matrimoni — casat fa vint-i-cinc anys — que es troben amb el carnet electoral, el carnet de votació, un col·legi i la muller en un altre, cosa evidentment impossible, vivint en un mateix domicili. Hi ha, encara els casos d'aquells "hermanitos del Sagrat Cor" que tenen amb el cens d'ara dos o tres vots — en parlàvem la setmana passada i en tornem a parlar avui — i ara deuen tenir, és clar, dos o tres carnets...

Per què seguir?

El poble no s'equivoqui mai. De bon punt rebutja aquest carnet — que no ofereix cap garantia atenció l'estat actual del país i la situació de les organitzacions polítiques d'esquerra — i el carnet "sense el qual no podrà votar" ha estat desmentit pels mateixos que el van parir en un moment d'inspiració... econòmicament dolorós per a la Hisenda pública.

"Ja no caldrà el carnet...", ha dit el Governador general, independent de la Lliga. Com deu haver estat el fracàs, que hagin pres aquesta resolució!

Suscripció pro familia Bello

Continua oberta durant tot el mes de gener aquesta subscripció. Poden fer-se donatius a l'Ateneu Obrer d'Esquerra (Provença, 156), Centre Republicà d'Esquerra (Passatge de Gràcia, 42), i a la Redacció de LA RAMBLA, ultra les delegacions nomenades a diversos pobles de Catalunya.

LLISTA NUM. 8

	Pessetes
Suma anterior	1.913'30
Una família de Santa	2'50
J. G. O.	5'
M. Saur	5'
Enric Gómez	5'
Enric Vila	5'
Maria Guillem Tomàs	2'
J. C. M. de Sabadell	25'
Front Nacional Català Proletari	25'
Família Bonet	5'
Centre Nacionalista Republicà de Montcada	
Joan Espinassa Nebot	2'
Antoni Ricard	2'
Gregori Vidal	1'
Enric Oms	1'
Salvador Vilanova	2'
Tomàs Bertran	1'
Pere Bertran	1'
Francesc Montserrat	2'
Francesc Font	1'
Pere Vila	0'50
Jacint Riera	1'
Esteve Escrigues	1'
Ramon Riera	1'
Josep Manyosa	1'
Miquel Puig	1'
Atjutori Manyosa	1'
Joan Manyosa	1'
Josep Canet	1'
Cosme Pi	1'
Josep Espinosa	2'
Josep Dolcet	1'
Antoni Pedreny	1'
Ramon Espinassa	2'
Esteve Matarrodona	1'
Jaume Puig	1'
Josep Trías	1'
Miquel Galfre	1'
Josep Clotet	1'
Josep Espinassa	1'
Esteve Pinyol	1'
Joan Bobet	1'
Bartomeu Cella	1'
Manuel Conill	1'
Casimir Boadella	1'
Victòria Villaverde	1'
Joan Prats	1'
Josep Jover	1'
Miquel Ausió	1'
Lluís Pujades	1'
Antoni Espinassa	1'
Lluís Casajona	1'
Josep Vila	1'
Francesc Pedrell	1'
Josep Olarià	1'
Artur Burgala	1'
Pau Nadal	1'
Antoni Insa	1'
Ricard Celler	1'
Joan Avellanà	1'
Joan Mumbri	1'
Lluís Serra	1'
Pere Salvans	1'
Josep Burgada	1'
Ramon Giral	1'
Joan Cervera	1'
Alfons Boix	2'
Rosend Argaal	1'
Eudald Conill	0'50
Martí Artigues	2'
Ramon Solà	1'
Lluís Piquer	1'
Jaume Gelabert	1'
Joan Alberda	1'
Antoni Alcon	1'
Josep Magués	1'
Joan Colomer	1'
Joan Colomer	1'
Jaume Huguet	1'
Bonifaci Aranz	1'
M. P.	0'50
Agustí Matlle	0'50
Joan Comes	0'50
Miquel Pla	1'
Gabriel Font	1'
Miquel Masfilla	1'
Lluís Pedrola	2'
Alfons Teixidor	2'
Manuel Sàrlot	2'
Camil Puig	2'
Josep Pi	2'
Jaume Conill	1'
Molès Conill	2'
Antoni Pedrola	1'
Llorenç Palau	1'
Felip Giner	1'
Suma i seguirà	2.065'80

Les coses que passen

El diputat de la Ceda per Asburies senyors Lladre, Moutas, Alvar González, Meras, Pifan i Aza, han adreçat una carta a "Ultramar", perquè sigui feta a mans de Melquiades Alvarez, en la qual diuen: "Nosotros, con la bandera patriótica de la antirevolución y de la decencia política, tenemos sobrados votos para un triunfo arrollador."

I després el demanen que retiri del Govern el seu metge.

En nom de la "decencia política!"

El diputat de la Ceda per Asburies senyors Lladre, Moutas, Alvar González, Meras, Pifan i Aza, han adreçat una carta a "Ultramar", perquè sigui feta a mans de Melquiades Alvarez, en la qual diuen: "Nosotros, con la bandera patriótica de la antirevolución y de la decencia política, tenemos sobrados votos para un triunfo arrollador."

I després el demanen que retiri del Govern el seu metge.

En nom de la "decencia política!"

El diputat de la Ceda per Asburies senyors Lladre, Moutas, Alvar González, Meras, Pifan i Aza, han adreçat una carta a "Ultramar", perquè sigui feta a mans de Melquiades Alvarez, en la qual diuen: "Nosotros, con la bandera patriótica de la antirevolución y de la decencia política, tenemos sobrados votos para un triunfo arrollador."

I després el demanen que retiri del Govern el seu metge.

En nom de la "decencia política!"

El diputat de la Ceda per Asburies senyors Lladre, Moutas, Alvar González, Meras, Pifan i Aza, han adreçat una carta a "Ultramar", perquè sigui feta a mans de Melquiades Alvarez, en la qual diuen: "Nosotros, con la bandera patriótica de la antirevolución y de la decencia política, tenemos sobrados votos para un triunfo arrollador."

I després el demanen que retiri del Govern el seu metge.

En nom de la "decencia política!"

El diputat de la Ceda per Asburies senyors Lladre, Moutas, Alvar González, Meras, Pifan i Aza, han adreçat una carta a "Ultramar", perquè sigui feta a mans de Melquiades Alvarez, en la qual diuen: "Nosotros, con la bandera patriótica de la antirevolución y de la decencia política, tenemos sobrados votos para un triunfo arrollador."

I després el demanen que retiri del Govern el seu metge.

En nom de la "decencia política!"

El diputat de la Ceda per Asburies senyors Lladre, Moutas, Alvar González, Meras, Pifan i Aza, han adreçat una carta a "Ultramar", perquè sigui feta a mans de Melquiades Alvarez, en la qual diuen: "Nosotros, con la bandera patriótica de la antirevolución y de la decencia política, tenemos sobrados votos para un triunfo arrollador."

I després el demanen que retiri del Govern el seu metge.

En nom de la "decencia política!"

Es governamental la Lliga?

per DOMENEC GUANSE

Es governamental la Lliga? Si n'és, ¿per què el senyor Ràfol ha sortit del ministeri de Marina? Si no n'és, ¿per què la Lliga no ha seguit l'exemple del senyor Vilanova, el qual, en sortir la Ceda del poder, abandonà fulminantment la presidència de la Generalitat? ¿Per què, en lloc d'això, n'agavella tots els càrrecs? I no és que vulguem presentar l'actitud de la Ceda com un model de delicadesa política. En qüestions de delicadesa, la pell d'elefant resulta una seda més autèntica. La Ceda se'n va anar, naturalment, perquè va veure's per-

COMPANYS

duda la partida. Però, legítimament, la Lliga no té altres motius per a representar el Govern Central a Catalunya que els que hi tenia la Ceda.

Es clar que els homes de la Lliga volen dissimular-ho. Volen fer veure que tenen el poder perquè els pertoca. Venen a al·legar una mena de dret natural sobre les coses de Catalunya. Es creuen amb dret d'exercir-hi una mena de patriarcat. I confonen potser una mica les espècies: és que Catalunya és evidentment la seva pàtria, però ells es pensen que és el seu patrimoni. I no és el mateix. Però el cert és que perquè

la Lliga agavelli en el moment actual les funcions de govern a Catalunya no hi ha cap raó.

Amb aquest agavellament, això sí, la Lliga realitza l'ideal que s'ha proposat en aquests darrers temps, d'engai que els seus homes més conseqüents s'h'an declarat partidaris de la revisió de les doctrines de Prat; el de governar sola Catalunya. I no hi tindrem gran cosa a objectar si aquest ideal l'hagués aconseguit d'una manera democràtica, que és l'única lleita a Catalunya i en règim de República. Però els procediments la condemnen. Catalunya no els agrada mai que l'hagin governada sense tenir present la voluntat del poble.

No ignorem la gran raó que allega la Lliga. Si no governessin nosaltres — ve a dir — haurien de governar els radicals o la Ceda o qualsevol altre partit foraster. Pur sofisme. Ningú no demana que la Lliga se'n vagi perquè vingui la Ceda o els straperlistes. No és aquesta monstruositat la que volem. A acilmar els nous partits forasters no són les esquerres les que hi han contribuït. És la mateixa Lliga la que ha escalat sovint contra el seu pit les serps que ara té por que la destrui.

No, no volem que se'n vagi la Lliga perquè el Govern delegui uns altres homes, catalans o no, per a governar Catalunya. El que volem és que governin aquells que hi tenen dret: els representants legítims del poble. Volem la reposició dels Ajuntaments d'elecció popular. Volem, sobretot, que el Parlament de Catalunya torni a funcionar. Això és el que volem.

El disc ja gastat de la Lliga, segons el qual els partits que van prendre part en la revolució d'octubre estan fora de la llei i que, per tant, no poden tenir representació en les institucions de govern no té agut ni defensa de cap mena.

Aquells partits representen la major part de Catalunya. I si ells es pot posar fora de la llei? Un partit de proporcions evidentment més modestes?

La llei ha fet ja uns responsables

que la Lliga no s'arronci d'espall-les davant d'aquest dilema. Que no digui que no és a ella a qui correspon respondre. L'exigència mínima de tots els partits catalanistes i democràtics hauria d'ésser, en aquests moments, la del retorn a la normalitat política del Parlament català. No mantenir aquesta exigència és no ésser catalanista ni democràtic. I que no sigui dit que el Govern no atendra aquesta exigència mínima. Perquè és en la consciència de tots que si aquesta exigència fos formulada per

El poble és el que ara parlarà

ASTURIAS, 1935

Impressions d'una visita d'aniversari, després d'un any de pacificació dels esperits

per PERE PAGÈS

Mieres

Mieres, tot d'un sol color: negre. És la veritable capital d'Astúries. D'aquí sortí Llaneza per a fundar el Sindicat miner. D'aquí sortí, l'octubre, el primer llampec, i aïll hi hagué el comandament central.

Mieres és una mina immensa. Prop de la població hi ha un pou, els alts farns i les fàbriques siderúrgiques. Els farns pous estan lluny, dalt de les muntanyes que voltan el poble, a hores de camí. Però quan entrem a Mieres per una de les seves dues estacions, tenim la sensació que estem en plena mina. La terra és negra, les parets són negres, els arbres són negres. Són negres els vidres i els diaris. I els homes són negres, amb les arrugues plenes de carbó i les ungles i el nas i els vestits. Quan neva, em penso que la neu també deu caure ennegrida. Tot Mieres està cobert de la polsina del carbó. Les muntanyes verduresques que la cobren són negres, també.

Però els minaires, que lluny estan dels colors foscos! Han fet la revolució, l'han guanyada i l'han perduda. Ara sofreixen la reconquesta. Però tots resisteixen aquest tint que se'ls vol donar des de Madrid i des de la direcció de les mines. Per tot això Mieres és la capital d'Astúries.

«Hay que mantener la paz material...»

Apenes us heu alliberat de l'obsessió del negre que us forada els ulls una altra visió, que no us deixarà mai, mentre estigueu a Astúries: El verd i el cap dels uniformes.

A Mieres hi ha tres companyies d'infanteria, una bateria lleugera, una secció de metralladores i encara assaït, guàrdia civil i cavalleria. (El Concello de Mieres té uns 25.000 habitants.) En aquest aspecte és també la capital d'Astúries.

«... i aumentar la espiritual»

Mieres era famosa per les seves escoles. Tenia un grup escolar magnífic, l'escola dels capatassos i un pare infant.

Tenia, perquè ja no ho té. Ara té casernes, casernes i casernes.

A la porta del grup escolar hi ha una parella de sentinelles. A l'escola de capatassos una altra.

Al Parc Infantil hi pasturen els cavalls de l'artilleria i de la guàrdia civil. Al costat mateix, fent-li de parer, hi ha l'Ajuntament. Al davant de l'Ajuntament, dues metralladores encarrades a la muntanya, on hi ha les mines.

Prop meu uns nans fan rotllo en mig de la carretera i s'aparten cada cop que passa un auto. Quan veuen que els soldats estan distrets i que no hi ha cap parella a la vista, agafen pedres i les llancen als cavalls.

—¡Ladrones! — els criden —, i tornen a fer cercle, esperant una altra ocasió.

Un dels petits és amic del meu acompanyant.

Tambien nosotrs servimos para algo — ens diuen tot ensenyant-me les butxaques plenes de pedres, i miren amb uns ulls rodons i oberts —, ¡John, ahí viene la guardia!

I es posen a córrer.

Fa més d'un any, que aquests xicots de 7 o 8 anys, no han pogut jugar.

Els de la sala 26 de l'Hospital d'Oviedo

Alvaro Retana i Carles Marx

A Mieres sempre s'ha llegit molt. Diaris, revistes, llibres. Els dirigents han sortit ben preparats.

En un cafè hi ha un grup d'oficials que prenen l'aperitiu. Sobre la taula, naturalment, «A B C», «El Debate», «Gracia y Justicia» i una novel·la d'Alvaro Retana.

Un bon dia, poc després de la «reconquesta» d'aquest grup d'oficials sortí una idea il·luminosa.

La culpa de tot el que la tienen esos libracos rusos que llegan de Madrid.

—Sí, es cierto. Cuando hemos registrado las casas hemos encontrado muchos libros.

—Yo recuerdo que ahí cerca, en la esquina aquella, vive uno que tiene muchísimos. Más que si fuese maestro.

—Pues hay que destruir el mal por su raíz...

Al cap de mitja hora, davant del número 28 del carrer de Menéndez Pelayo, hi ha una gran foguera que els oficials lleigadors de Pedro Mata han fet amb més de tres-cents llibres i revistes que Manuel Groni guardava com un tresor a casa seva.

Les flames són cada cop més altes.

—Así, así hay que hacerlo con todos.

—Mira eso, y verás lo que te espera a ti.

Groni ha estat detingut a casa seva, l'han obligat a portar els llibres en mig del carrer i a apilotar-los.

—Ponlos bien, que quemem todos.

El germà petit del detingut ha volgut escamotejar de les flames els seus llibres d'estudi: «Secciones de cosas», «El ABC en dibujos».

D'una «patada» ha anat a parar als peus de Manolito.

Al reflex dels esperons i de les

flames li llueixen les llàgrimes com dos cristalls de carbó.

Cartes de Treball

El comandant Duran tingué una nit una idea il·luminosa.

Al matí següent els diaris portaven una «orden»: «Se establecen unas cartas de trabajo sin las cuales no será posible prestar los servicios habituales en las minas, oficinas, etc. Esta carta sólo será concedida a aquellos que no hayan participado en los hechos revolucionarios».

—Vengo a por mi carta.

—¿Cómo se llama usted?

—Julian Antón.

—Espere... Su hermano está detenido, ¿no?

—Sí, pero él vive lejos, en Abaña.

—Bueno, y a mí qué me cuenta... No me tiene en los. No le puedo dar la carta.

—¿Muchas gracias!

—¿Por qué?

—¿No te acuerdas de lo que has dicho en aquel correo?

—¿Te parece poco?

—¡Ya que no hay más remedio!...

—Pero como me llamo Simón Iñárriz que he de hacer lo que he dicho...

—A ver, su carta.

—No la tengo encima. Como sólo tomaba el aire delante de mi puerta... Un momento y se la bajo.

—¿Con que no llevas la carta?

—Pues ¿para qué crees que sirvo?

—Véela a buscar.

—Ahí está, con mi foto y mi nombre: Ovidio Arnaiz.

—Bien. Me la quedo. Para que aprendas.

La companyia de les mines pagarà tres sous menys. Hi haurà tres parats més.

Això que sembla una exageració, és cert. Va passar els dies 7, 9 i 13 d'octubre del 1935. I els seus mateixos protagonistes m'ho han explicat i m'autoritzen a donar el seu nom.

Això és, d'altra banda, un fet habitual a Astúries. Tots els que han participat a la Revolució no tenen cap por a les represalies. Simplement. A l'obrer que després de la revolució es presenta al treball li diu un encarregat:

—Tú, a fuera. No hay trabajo para los re-vo-lu-cio-na-rios.

I vocalitza aquesta paraula com qui fa gàrgares.

Molts obrers han quedat sense feina. No sols a Mieres, sinó a tota la conca minera. A Abaña, a Pola, a La Felguera, a Turón, a Tevera. Estan els uns a la presó, els altres a les places, amb les mans a la butxaca, com cercant unes monedes que ja saben que fa mesos que no hi són.

Alguns poden anar tirant un dia i un altre, anant a fer llenya, ajudant a feines sense contractista. Però la majoria no poden fer res.

En canvi les dones fan més llàstima a les senyores dels enginyers i dels militars. (Perquè hi ha oficials que creuen que l'ocupació va per llarg, que s'han portat la família i tot! Tindran raó?)

Moltes tenen el marit o el fill a la presó, a la muntanya o sense feina. I se'n van a la matinada cap al

bosc a recollir destroces d'arbres calguts o a les escombraries a amuntegar deixalles de carbó. Les carreguen sobre un cistell i se'n posen a l'esquena. Són les que a Oviedo fan una cara sana, ennegrida, que recorda als asturians que la revolució era ahir, i que potser demà...

D'estadístiques de despeses no se n'han volgut fer. Hi ha els de les mines, els de les botigues, els de les oficines; jo, però, n'he fet una per la meua banda. He agafat deu cases d'un carrer de Turón. Entre totes hi ha 47 homes que treballaven abans de la revolució. Ara, a la feina, cada matí, sols en surten 26. Dalt de l'escombrera, aixecant-se com una amenaça, hi ha la silueta de les dones, totes de negre, amb el cove o el sac a l'esquena. A baix, els homes s'ho miren sense moure's. A casa dels enginyers, les mestresses es queixen per la tardança. Les dones que entren els diuen: «Señorita». La «señorita» és la dona de l'home que ha retirat la feina als obrers «revolucionarios».

L'ex-amor

Aquesta diferència és nota més en el descans per a la dona.

L'enginyer cada matí surt a prendre el sol, muntat a cavall, en companyia dels oficials que exhibeixen les estrelles.

Els obrers des de les cases els veuen passar. Els enginyers, el que dona feina i la treu. És el plat ple, el lloguer pagat, els peus calçats i el descans per la dona.

Una sola salutació faria possible totes aquestes aspiracions.

Quan passa l'enginyer els obrers estan rígids als portals de les cases.

I dintre les mines igual. I a tot arreu.

L'enginyer era l'amor. Ara no és més, en general, que un senyor al qual s' saluden les estrelles.

Un homenatge popular

I el que passa amb els enginyers passa amb les autoritats.

El senyor Velarde és el Governador general d'Astúries quan hi som. No té res a envejar al comandant Doval. Les persones de seny li han organitzat un homenatge. Des de la ràdio en fan propaganda. Un bon dia els altaveus transmetien:

«Todos los obreros mineros de Tevera se asocian al homenaje al Gobernador general de Asturias y están en el acto representados por una comisión».

A Tevera hi ha aparells de ràdio. Però un minaire ho sent i ho explica. Al dia següent, una comissió, aquesta no pas d'«straperio», demana a la ràdio i als diaris que facin constar que no hi ha cap cosa. La rectificació, és clar, no apareix.

El que ha passat és molt més senzill. El dia de paga a l'administració han invitat els obrers a deixar una peseta, sense dir per quin objecte. Aquesta invitació és una ordre en els moments actuals. Ara resulta que aquestes pessetes han anat per l'homenatge al Governador que la fet deturar 27 obrers de Tevera.

I això és un sol cas...

Diuen que el senyor Velarde ha divinit.

Turón

Turón és a pocs quilòmetres de Mieres.

A l'entrada del poble hi ha una sèrie de torres i xalets. Són dels enginyers. Més enllà hi ha una quadrícula de vivendes totes iguals, semblants a les cases barates de Barcelona, però amb dos pisos.

Tot això a més del carbó de les mines, és Turón.

Ací hi passa el mateix que a Mieres. Militars, enginyers, fam, «escombreres», infants, carbó, presos, emigrants. Però Turón? ¿Qui no ha sentit parlar de Turón?

Quatre homes d'aquest poble estan des de fa molts mesos, condemnats a mort. A la primera casa del segon carrer hi vivia un d'ells: Silverio Castañón. Ara hi ha la seva dona. Va tota vestida de negre, amb un mocador al cap. Renta. Sobre les se-

ves orelles s'insinuen uns cabells grisos. Té una trentena d'anys escassos.

—Todas estamos desesperadas. ¿Qué harán con nuestros hombres? Mire usted, los niños tiene que tenerlos la familia. Nos ayudan los conocidos y nuestro trabajo.

La dona es va exaltant:

—¿Qué ha hecho Silverio? ¿Por qué lo han condenado? ¿Y el indulto? ¿Qué hemos hecho todos? ¡Lo que usted mismo hubiera hecho en nuestro lugar!

En aquest moment l'envegem. En anar-nos-en, l'habitació està plena de dones i de criatures. Totes em criden a la vegada:

—Diga usted que queremos que los dejen.

—¿Que no hay derecho?

—Que en tres meses nos hemos hecho unas vejanucas.

En deixar el poble em fa l'efecte que tot Turón va de dol. És que a les mines hi ha el relleuament.

Sola, entre la multitud d'obers, una taca de color de tant en tant: la dona d'un enginyer o el seu fill, que vénen de prendre el sol.

Astúries té la paraula

Retornem de les mines. Una darrera visita als llocs on ha ancorat la indignació popular i Astúries quedarà encesa.

Pel tren l'escena de sempre: Gent dreta, però compartiments amb llocs buits, ocupats sols per uniformes.

Faig de periodista. Pregunto a diversos dels que viatgen en el vagó: ¿Qué vuoi que a Barcelona digui que m'heu dit? Cadaquí dirà el que voldrà.

Heus ací les respostes textuals:

Aquest és un pagès:

—Pos neia, que non hicie nada, pero que me han hecho a min. Viñeron los mineros. Me tomaron leche y huevos. Pero men dieron zapatos y tarajos.

Aquesta és una filla de botiguer:

—Nosotros no podemos quejarnos. Ahora nos deben mucho los obreros, pero como que se portaron bien con nosotros, mi padre les da crédito. ¿Los soldados? No quiero hablar. No, no. Nada de líos.

Aquest és un minaire:

—Pues dígame que hasta la próxima y que ayuden a que sea pronto. Un capella:

—Hay que tener cordura. Yo no me opongo a los avances, siempre que sean dentro de la legalidad. Nosotros suerte tuvimos de esos señores.

«Esos señores» intervenen:

—Ya ve usted. Y hay aún pillos que se quejan de nosotros y dicen que si hemos hecho... y patatrás y patatrás. Pues si no hacemos lo que hemos hecho, ya estaríamos otra vez metidos...

Un xicot que va a Oviedo, a l'Institut, m'acclaireix:

—Al cura ese le tuvimos en casa escondido, pero le encontraron y se lo llevaron preso los mineros. Tenía un misiol...

Ara va afeitat de nou, amb el breiviari a la mà.

Sirval

Als baixos del Govern civil d'Oviedo hi ha la Comissaria de Vigilancia. Al fons de tot hi ha els calabossos. És un paradís; a l'esquerra hi ha la cella dels incomunicats. Sols té una petita finestra que dona a un pati.

Per aquesta finestra, el 27 d'octubre els que estaven a la cella, apilissats i preocupats, sentiren un diàleg breu:

—¡Los nombres de esos tres legionarios!

—¡No los sé!

—¡Los nombres de esos tres legionarios!

—¡No los sé!

—¡Los nombres de esos tres legionarios!

—¡No los sé!

Això que succeïria si en lloc de llegir un telegrama el visquésuís, és el que passa a Oviedo, a Astúries sencer.

A tot arreu igual

Aquest temor, aquesta fam, aquests infants que han hagut d'ésser recollits a Madrid i Barcelona; aquestes escomes morades, aquestes dones negres, aquests condemnats, són a tot Astúries. A Oviedo, a Mieres, a Turón, a Infesto, a Siero, a Langreo, a Sabiana, a Abaña, a Tevera, a Sotondrio, a Sena, a Ciaño, a La Felguera, a Lugones, a Noreña, a Gijón, a Aller, a Soto de Barco, a tot Astúries.

A tot Astúries us sentiu mirat per aquests ulls dels minaires, dels quals han parlat tots els periodistes. Ulls de febre, de neguit, d'agitació, de moviment. Ulls que resumexen la vida sencera de l'obrer: la mina, les fèrdes, els mitings, l'amor, la guàrdia civil, el negre, la revolució, la fe. Ulls obsessió dels dies de la Revolució. Aquests ulls jo els he vist a tot arreu: a cada racó, en cada astúria. Al tren, al carrer, al cafè, a la mina, a la muntanya. Són uns ulls com una taladradora que barrinen fins a fer esclatar d'indignació.

Mentre hom és a Astúries tot és troba negre, fosc, obscur. El verd dels arbres i el blau del cel, el groc del vestit de les noies i el bru dels ulls. Tot és negre. Però quan es passa a Fajares i Astúries queda encesa, aquest negre es va aclarint i es va tornant de tons violents, i llavors esteu segur que totes aquelles muntanyes plenes de carbó estan al roig viu i que a l'escalfor d'aquest roig aquell puny que varen plantar a Carbayín germinarà i que quan el blat ja sigui ros a Castella i estiguin carregats els ceps a Catalunya, aquest puny envairà tota la península i pujarà i baixarà, picant com un mail, seguit, seguit, seguit...

El parc infantil de Mieres, ocupat pels cavalls de l'artilleria

SUBSCRIPCIO PRO-PRESOS

Pessetes

Suma anterior	1.850'20
Una familia de Sants	2'50
Encarnació Andreu	2'50
Antoni Figueras	2'50
Facund Figuerola Oliver	3'—
Apollonia Tomás	1'—
A. S. C.	2'—

Full número 219:

Frederic Espuny	0'25
Artur Ousso	1'—
Pere Amari	1'—
J. Figueras	0'30
Un de la N. C.	0'50
Eduard Castells	1'—
Joan Soler	1'—
Lleó, viatjant	1'—
Marius Capelleres	1'—
Josep Boixet	1'—
Manuel Aragó	1'—
Josep Trabat	1'—
M. Galés	1'—
Pere Sadaba	1'—
Lluís Cesari	1'—
Josep Gracia	1'—
Josep Subirats	1'—
Alfons Subirats	1'—
Rafel Castellfort Vila	1'—
L. Suqué	1'—
Josep Serrano	1'—
Adolf Carretero	1'—
Paco González	1'—
Pere Gener	1'—
Ricard Cavalleria	0'50

Full número 217:

Freixes	1'—
Castanyer	1'—
Lluís Roca	1'—
Jordi Aymami	2'—
Josep Gener	1'—
Josep Mallon	1'—
Lluís Alvarez	1'—
Francesc Graells	0'20
L. Lique	0'50
Joan Pau	1'—
Emili Codina	2'—
Antoni Alazar	1'—
Alay	1'—
Antoni Lorente	2'—
Roc Boronat	1'—
Albert	1'—
Alzina	1'—
Darotillo	1'—
Roca	1'—
Espanya	1'—
Venceslao	1'—
Cases	1'—
Joan	0'50
Casademunt	1'—
Llorenç Perarnau	0'50
Pere Badosa	1'—

Full número 218:

Vicent Borrás	1'—
Valentí Clores	1'—
Riera	1'—
M. G. V.	1'—
Joan Roca	1'—
A. J.	1'—
A. A.	1'—
Sánchez	1'—
Paris	1'—
France	1'—
Fernández	1'—
Carratalà	1'—
A. M.	1'—
Enric Fontbernat	1'—
Josep Fontbernat	1'—
Carrió	1'—
Joan Martí	1'—
Emili Codina	1'—
Domènec Escoria	1'—

Suma a seguir 1.935'95

NECROLOGIA

F. XAVIER RUBIES

A Balaguer, on residia, ha mort el senyor F. Xavier Rubies, conegut com a la comarca per la seva actuació política, així com ho era entre els vells catalanistes de la nostra terra.

Xavier Rubies fou diputat a la Generalitat per elecció dels municipis del districte de Balaguer, alcalde popular d'aquesta ciutat i havia merescut sempre l'estimació dels seus amics i el respecte dels seus adversaris polítics.

Fundador de les primeres entitats catalanistes balaguerines, Xavier Rubies, apartat de la lluita dels partits, era per damunt de tot un nacionalista cent per cent posat a prova en una lluita constant durant trenta anys.

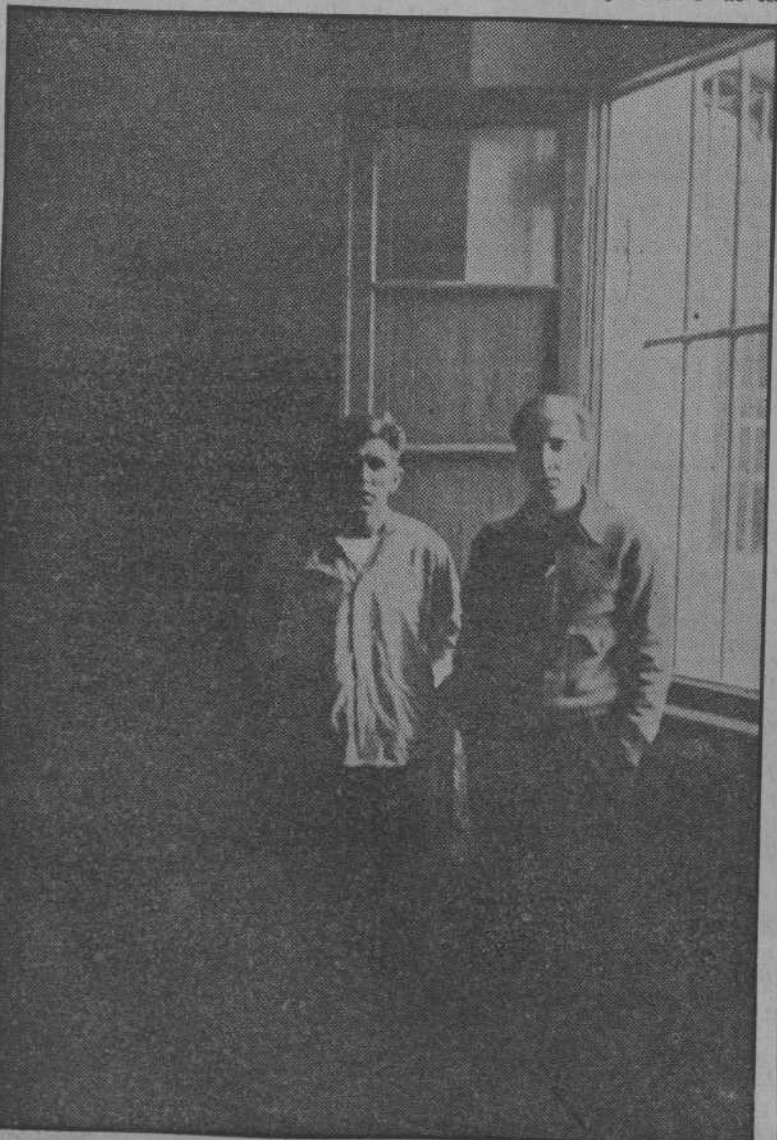
L'acte de l'enterament, celebrat ahir, constituïa una grandiosa i sentida manifestació de dol.

Descansi en pau el fervent lluitador i rebí el famillars el nostre condol més sincer.

Un telegrama

Ha estat tramès el telegrama següent:

«Sr. President de la República. — En nom de 200 militants del districte cinquè del Socors Roig Internacional preguem indult de Florent Prieto i Jeroni Misa i de tots els condemnats a la darrera pena. — El Comitè del districte cinquè del S. R. I.»

Fotografia de Grossi i Barreiro, feta de «straperio» per un legionari amenaçador

Demanem la llibertat dels presos

Encara!

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, l'Ateneu Enciclopèdic Popular, el Club David, la F.N.E.C., La Faç, i la Unió Catalanista acaben de constituir un Comitè de Catalànització

Conversa amb el seu president, senyor Miquel Ferrer

per VENTURA PLANA

Encara!

Si, senyors, encara!

Encara, cal, és necessari, parlar de catalànització a Catalunya! La crosta de la rutina està tan ben soldada, que encara, encara senyors!, és necessària la tasca d'un Comitè de Catalànització. Ara, fa quinze dies, se n'ha constituït un.

La iniciativa sorgí de la Protectora i en la junta hi han entrat representants de l'Ateneu Enciclopèdic, del Club David — el lector assabentat, recordarà que el Club David l'interessa la majoria dels elements que constitueixen la batalladora entitat de joventut, Palestra, que després del 6 d'octubre es veu impossibilitat d'actuar — de la F. N. E. C., de La Faç i de la Unió Catalanista. Aquest Comitè de Catalànització, que s'ha constituït ara, dui una embranzida inicial, que si no s'esbrava — cal que no s'esbravi — farà feina.

El president Miquel Ferrer, Miquel Ferrer, l'any 1926, fou condemnat, després de tres processos, a quatre anys de presó, pel delictu de la Penyal d'Alacant, pel delictu de "levantament de partides armades contra la integritat de la patria". Quatre anys de presó, que finalment, després de la caiguda d'Amnístia del Govern Berenguer.

Ara és de la Comissió de Foment de la Protectora.

I presideix el Comitè de Catalànització. Per parlar d'aquest Comitè, per als lectors de LA RAMBLA DE CATALUNYA, ens hem entrevistat amb ell. — El Comitè de Catalànització — ha començat dient-nos Miquel Ferrer — té la missió de procurar que siguin expressades en llengua catalana totes les manifestacions de l'activitat social en tots els seus aspectes. El Comitè de Catalànització, després de les gestions iniciades per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, s'ha constituït de la manera següent:

Presidència: Senyor Miquel Ferrer, en representació de la Protectora. Vice-presidència: senyor Josep Rovira, en nom de l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

Secretariat: senyor Angel Estrem, en nom del Club David. Vocals d'entitats: senyor Manuel Cruells, en nom de la F. N. E. C.; Antoni Soler, en nom de La Faç; Manuel Pagès, en nom de la Unió Catalanista; i dos vocals particulars socis de la Protectora, senyors Ramon Sabrià i David-Bru Aloy.

D'acord amb els nostres estatuts, tot just aprovats, anirem immediatament a la creació de sub-comitès locals a totes les poblacions de Cata-

lunya i a les barriades de Barcelona. Aquests Comitès tindran unes oficines d'informació permanent, regides per un professor del cens oficial de professors de català de la Generalitat, el qual tindrà cura de redactar gratuïtament, tota mena de textos catalans: rètols comercials, comunicacions entre entitats, textos comercials destinats a impremta, etc. El Comitè, tot just constituït, ha tramés una circular a totes les entitats constituïdes oficialment a Catalunya, començant per les adherides a la Protectora, donant-les compte de la seva constitució i sollicitant llur adhesió.

A totes aquestes entitats, els hem tramés una segona comunicació que podeu reproduir.

"Honorable senyor: El Comitè de Catalànització ha acordat adreçar-se a l'entitat de la vostra digna Presidència amb el prec que vulgueu cooperar a la seva tasca, en els aspectes següents:

a) Influxar prop dels vostres associats, per tal que redactin en català lurs targetes de visita, papers de cartes i sobres i — si tenen establert algun negoci — els rètols, impresos i propagandes corresponents.

b) Tenir cura que tots els proveïdors de la vostra entitat us lliurin els albarans, factures, rebuts, catàlegs, propagandes, etc., en llengua catalana, que socialment heu declarat oficial. (En els arxivadors de tresoreria hom no haurà de conservar-hi comprovants de caixa en altre idioma.)

c) Pressionant els vostres associats, si cal, per tal que insistixin prop del director de l'escola, on vagin llurs fills, amb la manifestació de llur voluntat que els sigui ensenyat de llegir i d'escriure en català.

d) Cooperant a la formació d'un cens de cases (comercis i indústries) — que serà publicat al seu dia — que observin la deguda consideració al nostre idioma en lurs propagandes, rètols, impresos, etc.

Com que us suposem participants de la nostra pròpia espiritualitat i que estau convençuts, com nosaltres, que la dignificació del nostre idioma és la clau que obre les portes a les llibertats del nostre poble, no podem dubtar que posareu els vostres màxims entusiasmes a complir-hi els diferents apartats del prec que us deixem formulat.

El Comitè de Catalànització ha

aprovat la següent declaració de la missió general:

"El Comitè de Catalànització té la missió de procurar que siguin expressades en llengua catalana totes les manifestacions de l'activitat social en tots els seus aspectes: econòmic, polític, artístic, científic, cultural i pedagògic.

El Comitè fonamenta aquesta raó en el fet que tots els individus i col·lectivitats que desenvolupen una activitat als països de llengua catalana, siguin elements nacionals o estrangers, han d'estar interessats a enfortir la personalitat de Catalunya i per tant la seva forma pròpia d'expressió, que representa la més important de les seves característiques.

I també un pla de realitzacions:

"L'acció del Comitè prendrà les següents formes:

Primera. — Propagar constantment i per tots els mitjans els propòsits nostres, per tal de crear un ambient popular favorable que exigirà, espontàniament, una catalànització general de les formes d'expressió en les activitats i relacions del poble.

Per tal de portar-ho a terme se sol·licitarà de les dues emissores radiofòniques, de la premsa barcelonina i comarcal, de les empreses d'espectacles, etc., facilitats per a propagar els nostres propòsits. Aquesta acció de propaganda, serà arrodonada mitjançant conferències, cartells, servei de premsa, etc.

Segona. — Pressionar directament particulars i col·lectivitats per tal d'aconseguir-ne una solidaritat a l'hora de catalànització.

L'acció conjunta amb tots aquests elements serà sol·licitada mitjançant la convocatòria d'una Assemblea de totes les entitats a cada localitat, i per simple adhesió al nostre manifest, pels particulars.

Tercera. — Fer conèixer directament el nostre propòsit a tots els individus i entitats de tota mena, que no emprin correntment la llengua catalana en la retolació de lurs establiments, en els impresos i propagandes.

Les gestions per a aconseguir-ho seran fetes, indistintament, per correspondència o per visita personal després de posar una detallada informació, la qual pot efectuar qualsevol de les formes orgàniques que adopti el Comitè a les barriades i localitats comarcals.

Quarta. — Organitzar directament la catalànització d'aquells mitjans d'expressió que més influència poden exercir en el poble.

La manca de mitjans econòmics suficients no permet grans realitzacions depenents directament del nostre esforç; cal, però, anar immediatament a la catalànització del cinema per mitjà de doblatge o retolació; vetllar per la profusió de teatre català cada temporada; evitar el bilingüisme en la ràdio; afavorir la propagació i edició del llibre català (un de tants mitjans per a facilitar-ho pot ésser una constant informació bibliogràfica), etc.

Cinquena. — Intensificar la propagació de la llengua catalana, sobretot en els medis obrers, per mitjà de curses i conferències.

Cal organitzar una veritable croada d'ensenyament de català en les entitats dels treballadors, per tal com la intensificació del coneixement del nostre idioma va lligat estretament amb l'ésser més exigent de la necessitat catalànitzadora de les masses populars.

Sisena. — Establir un servei d'informació de textos a profit de tots els que vulguin consultar-los.

Aquest servei pot fer-se intensiu mitjançant les delegacions del Comitè.

El Comitè ha començat també un servei de premsa, el qual distribuirà per tota la nostra premsa comarcal articles escrits per encarregat del Comitè de Catalànització, per diversos dels nostres escriptors.

Ha iniciat també un fitxer de totes les escoles de Catalunya que ensenyen en català, per propagar-les entre els socis de les entitats adherides al Comitè.

D'ací pocs dies es faran públiques les bases d'un concurs de cartells de propaganda del Comitè, el jurat del qual serà format per: Josep Obiols, Felu Elias, Joan G. Junceda i els membres del Comitè.

Ràdio Barcelona ha ofert generosament el seu concurs, que agraim, per radiar constantment una sèrie de frases incitant els catalans a emprar la llengua pròpia.

Ara estem organitzant tota una sèrie d'actes de propaganda amb oradors de tots els sectors polítics i socials de Catalunya.

Darrerament el Comitè ha adreçat una lletra de protesta a la Companyia Telefònica pel fet d'haver tornat a editar la Guia en espanyol.

I en la reunió d'avui — ara ens hem de reunir — redactarem el text de l'ofici de protesta que adreçarem al Departament d'Assistència Social de la Generalitat, el qual ha editat un film de propaganda del Segell Pro Infància que es projecta a tots els cinemes de Catalunya i un fascicle de propaganda, també del Segell Pro Infància, els quals estan atapeïts d'incorreccions gramaticals, fets indignes i incomprensibles, de la nostra primera institució oficial.

Un dels propòsits més interessants del Comitè de Catalànització, és el de facilitar l'edició de films catalans.

Començarem per documentals de caràcter cultural.

Tenim el projecte de fer un film sobre les pessimes condicions de les escoles que l'Estat manté a Catalunya.

En aquest film es farà ressaltar la incomparable bellesa dels nostres paisatges, en contrast amb les revoltants condicions en què l'Estat dona ense-

nyament a una bona part dels nostres infants.

Per a la realització d'aquest film i altres que n'editarem, comptem amb la col·laboració de la Comissió d'Higiene Escolar de la Protectora.

I ens han promès llur adhesió, també, metges, arquitectes, dibuixants, etc. i valuosos elements del nostre cinema amateur.

Bé — conclou Miquel Ferrer — ja us he dit tot el que ens proposem.

I que realitzarem.

Per acabar, podeu recomanar a totes les entitats de tota mena de tot Catalunya i als particulars en general, que simpatitzin amb les tasques que es proposa realitzar el Comitè de Catalànització, que trametin al

més aviat possible llur adhesió al Secretariat del Comitè. Aros, i primer, i diguen que tothom pot aportar les seves iniciatives que totes seran estudiades i acollides amb l'alt interès i finalitat que les haurà inspirades.

I prou.

Heus ací el que ens ha dit Miquel Ferrer, president del Comitè de Catalànització.

En sortir de la Biblioteca de la Protectora, on hem parlat, es disposava a celebrar junta del Comitè de Catalànització. Tots els altres components l'esperaven.

El senyor Portela Valladares va dir la setmana passada que potser seria convenient donar llibertat als periodistes perquè parlessin clar i donessin llur opinió franca sobre els esdeveniments polítics.

Els censors, però, no es varen donar per al·ludits i varen seguir imperterritament taltant tot el que se'ls posava al davant.

Aquesta setmana el senyor Portela Valladares acaba de dir que la censura pot taltat, si cal, allò mateix que ell digui en les seves manifestacions.

En bona lògica, si la censura fos conseqüent, els benemèrits funcionaris que la porten a terme ara començarien a afluir.

Amb aquesta tèbia esperança, provarem de tractar dels darrers esdeveniments que havien estat anunciats com a terribles i que per la manera com s'han desenvolupat no han arribat a ésser ni tan sols censurables.

El decret de pròrroga de la suspensió de sessions ha guanyat la mà al misteriós decret de dissolució.

Les Corts resten tancades, però no dissoltes.

Això fa anar de cap el "cap" que abans mai no s'equivocava.

Això, de més a més, fa anar de bòlt els altres caps que per dins són plens de neguits per la corona.

Tots plegats varen idear constituir-se en Convenció perquè els convenia i aprovar dues proposicions acusatòries que han estat qualificades pel senyor Portela Valladares de "nuez vacia".

El divendres passat tot el país estava amb un al·l, pel que podies passar amb la terrible Convenció.

Divendres a la tarda varen... diguem-ne matinejar les dretes, els tradicionalistes i els subordnats filius del cap que mai no s'equivocava i varen fer acte de presència al Palau del Parlament de la República del 14 d'abril.

A més hi havia tot de diputats d'altres partits, entre consternats i burletes, esperant els grotescos esdeveniments que, com hom suposava, varen esdevenir ridículs en grau superlatiu.

L'Albifana roneava en un sofà del saló de conferències, com ha demostrat gràficament "La Vos", de Madrid.

Calvo Sotelo atava el seu ex-secretari particular, que ara és el cap aquell que abans mai no s'equivocava.

No s'havien adoptat precaucions. Goicoechea i Cosculluela exhibia els set reflexos del famós cosmètic que li ha donat tanta i tan definida personalitat.

El xivarri, que ha estat qualificat a posteriori de "pequeño barullo", anava creixent.

Tot d'un plegat, el més audaç dels assistents a la malaguanyada convenció, el diputat Ruiz Toledo, home corpulent i decidit, se'n va cap a la porta del saló de sessions, que és una fragil vidriera...

El moment històric va ésser terrible.

L'espant es reflectia en tots els rostres, i aquests a la vegada es reflectien a la fragil vidriera.

Però el baldo, aquell fatídic baldo diminut de la porta del saló de sessions, estava passat, i això va malaguanyar la Convenció, tot salvant potser la República, i qui sap si els pobres republicans.

Ruiz Toledo se n'adonà tot atòmat i digué aquesta frase històrica, que caldrà gravar en marbre al saló de sessions del Parlament de la República del 14 d'abril el dia que es torni a fer córrer el diminut baldo:

"¡Atizal ¡Está el pestillo echado!"

La pau va tornar als esperits.

Una vegada més la República s'havia salvat de les terribles empenyes que li venen donant les dretes des d'aquell 19 de novembre de 1933.

Gil Robles va negar-se a signar una de les dues proposicions que havia de votar la malaguanyada Convenció.

L'altra la va signar.

Calvo Sotelo estava furios per la manca de decisió i de claredat en la tática política del cap que, quan no s'equivocava, només era secretari particular seu.

Goicoechea llua fa només quatre dels set reflexos d'aquell seu cap ple de cosmètic.

L'Albifana seguia roncant...

L'Abilio Calderón afirmava convençut que les dretes acabaven de perdre les deu de la darrera.

A l'hora de tancar els portals, un vigilant de la Carrera de San Jerónimo va adreçar els seus passos cap al Congrés.

Però abans d'arribar-hi, un taquígraf va tranquil·litzar-lo tot dient-li:

—No cal que us amoïneu, que ja no feu falta.

Ja tornaven el Calvo i el Cosculluela, sostenint aquest diàleg a la llum dels estels:

Calvo: —Jo encara confio en la permanent.

Goicoechea: —Doncs a mi em va millor el cosmètic.

NAQUERA

Ramis, l'amic

per PUIG PUJADES

Puig Pujades, comissari de la Generalitat a Girona, pres des del 6 d'octubre, ens ha lliurat aquest article a la memòria de Rafael Ramis, que LA RAMBLA DE CATALUNYA té molt d'honor a reproduir.

Dels nostres temps de joventesa en conservem tendres pocs vestigis. La vida, ruberta d'atzars, va triant i destriant coneixences i amistats, tindrà i destindrà a l'entorn nostre afectes i sentiments de gent insospitada, alhora que s'esvaeixen, sense motius lògics o fonamentals, relacions i amistats, que semblaven perennes. En el tramuntar de la vida arribem alguna vegada a mirar des d'un recó del feixuc camí les coses passades, els amics perduts, les amistats foses, esvaldes... i sentim l'enyorança, malgrat els anys passats, el temps transcorregut.

Avui, en ferir-nos sobtadament la dolorosa nova del traspàs d'en Ramis, hem recordat, alhora que uns darrers mots, vells d'una quinzena, el fet que l'amistat amb en Ramis era un d'aquells vestigis de la nostra infantesa que es conservava tendre i fort per entre tots els entrellats de la vida i per damunt de totes les diverses maneres de pensar.

En Ramis és per a nosaltres l'evocació dels anys puríssims de la infantesa, el ressò de les primeres amargors de la vida, el revure de les joies dels primers amors, la reencarnació d'aquells entusiasmes de la maturitat que ens feien somniar en patries i llibertats, evocació d'un temps en el qual no sabíem escriure els mots vida, amor, humanitat sense unes màscules que hauríem volgut grosses com una casa.

Després, ell, en Ramis, ens evoca les nostres primeres lluites periodístiques, sempre en pro dels ideals més nobles, agermanant ben sovint la seva signatura a la nostra en mantes publicacions propagadores de Cultura, de Catalanisme i de Llibertat.

Per als qui no coneixien Ramis íntimament, el seu nom seria la representació d'un caràcter sec i dur; però els que havíem sentit l'escalf de la seva amistat sabíem que, sota un caràcter dret i austre, hi havia un home ple de les més pures tendències.

Home sencer, enter, que no es doblegava davant del que no fos pur i elevat, fins aparèixer a voltes inhumà. Així era en Ramis en tots els moments de la seva vida: fent de mestre en el col·legi que el seu pare creà i que esdevingué una institució ciutadana; en l'exili, quan la Dictadura li féu la vida impossible aquí; a París, donant lliçons d'espanyol quan el fracàs de Prats de Molló el foragat del càrrec que tan dignament ocupava en el Banc de

Catalunya de la capital francesa; a Barcelona, quan posant el seu esforç en l'estructuració de la Generalitat, mereixia la confiança dels seus companys, essent elegit president de l'Associació de Funcionaris de la nostra terra. Arreu on passà, Rafael Ramis deixà l'empremta de la seva immaculada honradesa i del seu esperit organitzador.

Una terrible malura se l'ha emportat en la seva Figueres, per la qual tant havia gloriat i la qual tant havia enyorat. Ha mort estoltament, sernament. A l'ombra d'un reixat que ens retenen allunyats de la seva família i que ens han privat d'estrenyar-li la mà per darrera volta, tornem a rellegir una seva lletra de no fa molts dies: "Et parlo de la meua moral i que deixa molt que desitjar contra el meu voler. Però, amic Puig, quan hem s'prou intel·ligent per a fer-se càrrec exacte de la seva situació i del final que li espera, entossudir-se a ésser optimista fora imbecil; el que s'hi pot fer, i així és el que faig, és resignar-me i desitjar que el final no tardí..." I més avall finia el paràgraf en uns dolços mots de reanç: "El Ramis que hauríem conegut restarà convertit en un dibuix que s'anirà esfumant, corcat per la malaltia".

En Ramis, l'entrayable amic de tots els temps i de totes les hores; el Ramis de les profundes coincidències i també de veres divergències ideològiques, ha mort amb plena consciència que es moria.

L'afecte que amb ell ens unia havia sofert totes les proves, les de les hores glorioses i uberrimes i les de les hores tristes i catàstrofiques; tant quan lluitàvem plegats com quan ens trobàvem davant per davant, mai no defallí la nostra amistat ni l'afecte que ens ha unit fins a darrera hora. Per això, quan ha arribat la trista nova a la cella ombrejada per a celista, hem sentit l'emoció que un tros de nosaltres mateixos, del nostre passat lluminós, del present tenebrós i de l'esdevenidor incert, s'havia també mort...

I és que les nostres pobres videtes necessitem, per trescar el camí feixuc de la vida, el soroll d'uns amics veritables que no ens abandonin i que a tothora ens diguin: "Estem al teu costat i no t'abandonem". En Ramis, l'amic, era dels que no abandonaven mai, passés el que passés i fós l'hora que fós.

Presó de Girona 3/454-1-36.

Un nou fracàs de les dretes

S'han reprès les relacions comercials amb França

per VICENÇ BERNADES

S'han reprès les relacions comercials amb França interrompudes des del passat mes de juliol. En aquella època, quan es produí la ruptura, "El Debate" i tots els diaris de la situació saludaren a so de trompetes i timbales la gallarda actitud que havia pres el govern Lerroux i consideraven que el fet de trencar les nostres relacions comercials amb França era una arma positiva de defensa per al nostre comerç.

Ara els mateixos pangeristes d'aquella actitud atrevida i bèlica han hagut de demanar per favor a França que s'arribés a correcció a una intel·ligència i la signatura del nou conveni hispano-francès ha passat dins de la cerimònia protocol·lària, celebrant que hagués acabat un estat de coses verament anormal.

Nosaltres en el seu dia vàrem qualificar d'error el que s'havia fet i fins n'avançàvem el final que a ben segur tindria.

En efecte, el dia 2 d'agost dètem textualment:

"Ens preguntem si hi ha cap motiu per desfigurar la gravetat que representa la ruptura de les relacions comercials amb França. A desdir pels comentaris de la premsa de dreta, és un encert. A jutjar per algunes de les declaracions que hem llegit aquests dies de persones que tenen interès per defensar la ruptura no fa fred ni calor. Que la premsa governamental defensi la posició adoptada no ens estranya. Però que sectors que sembla que haurien de pronunciar-se amb molta cautela ho facin de la manera que hem llegit, ja ens sorprèn una mica més. Més ben dit, no ens sorpren, perquè ja sabem de temps que en aquest país els veritables anarquistes són al camp conservador. La veritat indestructible i que ningú no aconseguirà desfer ara com ara és aquesta: França encara compra més del que ven a Espanya, i per tant el comerç espanyol surt beneficiat."

I acabàvem l'article dient textualment també:

"A la vista del panorama que ens ofereixen els antecedents dels nostres tractats confessem que no ens sentim gens optimistes i veiem que al final els mateixos que ara troben bé la ruptura amb França seran els primers que demanaran d'arribar a un acord, sigui com sigui, per tal que la fruita llevantina i canària trobi els seus mercats naturals."

Aquest pronòstic (que no té altre mèrit que el del sentit comú) s'ha complert fil per randa. Davant de l'aisseament que anava a produir-se a la regió llevantina, on la collita de la taronja perdria el seu més gran mercat, el govern de dretes hagué d'entonar el "mea culpa" i passar la maroma com bonament ha pogut.

No hem compulsat encara el text del Conveni signat, però a jutjar per les referències els francesos s'han mantingut exactament en la mateixa posició que estaven en la primavera passada i han obtingut, a més, positiu avantatges que regulen els pagaments a França i la sortida de capitals francesos.

De què han servit, doncs, els escarfalets dels diaris del bienni euro-sinó per a perjudicar lamentablement els interessos dels productors peninsulars?

Cal tenir en compte que les nostres exportacions a França superen l'any passat (any de crisi aguda) en 90 milions de pessetes a les importacions que rebrem d'aquell país. França és el país que més consum a la banana, fruita i llegums de territori espanyol.

Tot això s'ho va jugar els elements de les dretes, ningú no ha pogut saber encara per quins motius. És possible que quan les esquerres tornin al Poder es pugui escórrer el

vel d'aquest misteri... si és que existís misteri.

Mentrestant, però — i és el que convé fer recalcar en l'ordre polític —, les dretes han causat el perjudici d'alguns centenars de milions a l'economia del país. Elles, que es diuen defensoras del patrimoni nacional, no han vacil·lat a arruïnar-lo. A l'hora de passar comptes — que ja s'aprova — aquesta nova meravella d'administració que ens ofereix el cas de la ruptura de les relacions comercials amb França caldrà tenir-la present i afegir-la a la llista una mica llarga de causes que han arruïnat el país: els biats, les importacions d'ous, la creació de monopolis, etc.

Convé que l'opinió pública n'estigui assabentada perquè tota la catàstrofe política del país durant aquest bienni benaventurat ha estat portada amb la mateixa desimboltura que acusa aquesta qüestió de les nostres relacions comercials amb França.

Quan pugui fer-se amb exactitud el balanç d'aquests dos anys de vergonya que han estat el govern de dretes podrà comprovar-se fins on ha arribat el grau de disbauxa, no ja sols en l'ordre moral — que

està en el terreny material. Els diaris barcelonencs, però, han estat enormes.

Com uns nous Atila han devastat el país i l'han deixat erm i delmà. L'herència que van a recollir ara les Esquerres no és gens envejable, car del pas de les dretes pel Poder la República patirà les conseqüències durant uns quants anys. Cal que tothom ho sapiga i no tingui present per a frenar impacientment que no seran pas culpa dels partits republicans d'esquerra, que sortiran victoriosos del sufragi.

EPMASE?... EPMASE?...